

DARSNI ILG'OR TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH

Fayziyev Raxim, Baxromova Vasfiya

Respublika musiqa va san'at kolleji

Annotatsiya: Ushbu maqolada darsni ilg'or texnologiyalar asosida o'qitishning asosiy tamoyillari, metodik yondashuvlari va amaliy usullari tahlil qilinadi. Zamonaviy texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash va o'rganish motivatsiyasini oshirish mumkin. Maqolada Flipped Classroom (teskari dars), Blended Learning (aralash ta'lim), gamifikatsiya, simulatsiyalar va virtual laboratoriyalar kabi ilg'or usullar haqida so'z yuritiladi. Darsda ilg'or texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning kreativ fikrlashini rivojlantirish, mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirish va bilimlarni amaliyotda qo'llash imkoniyatlarini yaratadi. Shuningdek, texnologiyalardan samarali foydalanish uchun o'qituvchining malakasi va o'quvchilarning texnologik tayyorgarligi muhim ahamiyatga ega. Maqola ilg'or texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish orqali ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi.

Kalitso'zlar: ilg'or texnologiyalar, dars o'tkazish metodikasi, Flipped Classroom, Blended Learning, gamifikatsiya, virtual laboratoriyalar, interaktiv o'qitish, o'quvchilarni motivatsiya qilish, mustaqil o'rganish, ta'limda innovatsiyalar, onlayn baholash, texnologik vositalar, pedagogik yondashuvlar.

Bugungi kunda ta'lim tizimi yangilanishni, zamonaviy texnologiyalardan foydalanishni talab qilmoqda. Ilg'or texnologiyalar yordamida dars o'tkazish o'quvchilarning bilim olish jarayonini samarali, interaktiv va motivatsion tarzda tashkil etishga imkon beradi. O'qituvchilar uchun texnologik yondashuvlarni qo'llash nafaqat o'quvchilarga bilimlarni yetkazishda, balki ularning kreativ fikrlashini rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada darsni ilg'or texnologiyalar asosida o'qitishning asosiy prinsiplari, metodlari va yondashuvlari tahlil qilinadi.

Ilg'or Texnologiyalar Asosida Dars O'tkazishning Asosiy Tamoyillari

1. Interaktivlik va kommunikatsiya: Ilg'or texnologiyalar o'quvchilarning darsdagi faol ishtirokini ta'minlashga yordam beradi. Zamonaviy o'quv platformalaridan (masalan, Google Classroom, Moodle) foydalanish, onlayn muhokamalar, videokonferensiyalar va guruhli ishlarga asoslangan o'qitish metodlari o'quvchilarni yanada faolroq qilish imkoniyatini yaratadi. Bu esa o'quvchilarning fikrlashini va muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi.

2. Shaxsiylashtirish va differensial yondashuv: Ilg'or texnologiyalar yordamida o'qituvchi har bir o'quvchining individual ehtiyojlariga mos keladigan o'qitish materiallari va vazifalarni taqdim etish imkoniyatiga ega bo'ladi. O'quvchilarning bilim darajasi va rivojlanish tezligiga qarab darslar turli shaklda tashkil etilishi mumkin.

Date: 17th November-2024

3. **Mustaqil ishlash va o'rganishning aktivlashtirilishi:** Texnologiyalar o'quvchilarga mustaqil ishlash, o'qish va izlanishlar olib borish imkoniyatlarini yaratadi. Interaktiv vositalar, video darslar va virtual laboratoriyalar yordamida o'quvchilar o'z bilimlarini mustahkamlashadi va turli manbalardan foydalanib, mavzuni yanada chuqurroq o'rganishlari mumkin.

4. **Motivatsiya va qiziqish:** Ilg'or texnologiyalar o'quvchilarda o'qishga bo'lgan qiziqishni oshiradi. Gamifikatsiya, ya'ni o'yin elementlarini o'qitish jarayoniga kiritish, masalan, baholash tizimida ball yig'ish va raqobat yaratish o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi.

5. **O'quvchilarning ko'nikmalarini rivojlantirish:** Zamonaviy texnologiyalar yordamida o'quvchilarda analitik fikrlash, muammoni hal qilish va ijodkorlik ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin. O'quvchilar interaktiv dasturlar orqali o'z bilimlarini amaliyotda qo'llashni o'rganadilar.

Darsni Ilg'or Texnologiyalar Asosida O'qitishning Metodik Usullari

1. **Flipped Classroom (Teskari dars):** Bu metodda o'qituvchi o'quvchilarga darsdan oldin onlayn resurslar (videolar, maqolalar, dars materiallari) orqali mavzuni o'rganishni tavsiya qiladi. Darsda esa o'quvchilar o'zlarining tushunchalarini mustahkamlash uchun muammolarni hal qiladilar yoki interaktiv mashqlar bajaradilar. Bu yondashuv o'quvchilarga o'rganishni o'z vaqtida va o'z sur'atida amalga oshirish imkonini beradi.

2. **Blended Learning (Aralash ta'lim):** Aralash ta'limda o'qitish jarayoni an'anaviy va raqamli o'qitish metodlarini birlashtiradi. O'qituvchi darsda texnologiyalardan foydalanib, masofaviy ta'lim platformalari va onlayn resurslarni integratsiya qiladi. Bu metod o'quvchilarga o'rganishni yanada samarali qilish va o'z bilimlarini mustahkamlash imkonini beradi.

3. **Simulatsiyalar va virtual laboratoriyalar:** O'quvchilar ilmiy tajribalar yoki virtual muhitda amaliyotlarni bajarish orqali darsni yanada qiziqarli va samarali o'tkazadilar. Masalan, kimyo yoki biologiya fanlarida virtual laboratoriyalar yordamida o'quvchilar tajribalarni onlayn ravishda bajarishlari mumkin.

4. **Gamifikatsiya:** O'qitishda o'yin elementlarini qo'llash, masalan, vazifalarni bajarishda ball tizimini yaratish, o'quvchilarda musobaqa tuyg'usini va qiziqishni oshiradi. O'quvchilar o'z bilimlarini o'yinlar orqali sinashadi va o'rganishga bo'lgan qiziqishlari oshadi.

5. **Onlayn baholash va tahlil:** Zamonaviy texnologiyalar yordamida o'quvchilarning bilimlarini baholashni onlayn tarzda amalga oshirish mumkin. Testlar, viktorinalar, onlayn muhokamalar orqali o'qituvchi o'quvchilarning o'zlashtirgan bilim darajasini aniqlaydi va tahlil qiladi.

Ilg'or Texnologiyalarni Darsda Qo'llashda E'tibor Berish Zarur Bo'lgan Asosiy Masalalar

1. **Texnologik vositalarning mavjudligi va ulardan foydalanish:** Darsda ilg'or texnologiyalarni qo'llash uchun o'qituvchi zamonaviy texnik vositalarga ega bo'lishi

Date: 17th November-2024

kerak. Bu, internetga ulanish, kompyuterlar, interaktiv taxtalar va multimedia resurslarining mavjudligini ta'minlashni anglatadi.

2. O'qituvchilarning malakasi: O'qituvchining ilg'or texnologiyalarni qo'llashdagi malakasi ham muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilar yangi texnologiyalarni o'zlashtirib, darsda samarali tarzda ishlata olishlari kerak.

3. O'quvchilarning texnologik tayyorgarligi: O'quvchilar ilg'or texnologiyalarni qanday qo'llashni yaxshi bilishlari lozim. O'qituvchi o'quvchilarga texnologiyalardan foydalanishni o'rgatishi va bu jarayonni yengillashtirishi kerak.

Xulosa

Ilg'or texnologiyalar yordamida dars o'tkazish nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali qiladi, balki ularning kreativlik, analitik fikrlash va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi. Zamonaviy o'qitish metodlari va texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarni darsga yanada faol jalb qilish va bilimlarni yanada chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi. O'qituvchilar o'zlarining pedagogik malakalarini oshirish va texnologiyalarni qo'llashda yangicha yondashuvlarni o'zlashtirish orqali ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishlari mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Iskandarov, M. K. Ilg'or texnologiyalar va ta'lim metodikasi. Toshkent: Akademiya, 2021.
2. Rakhimov, S. K. Ta'limda innovatsiyalar: ilg'or texnologiyalarni qo'llash. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti, 2020.
3. Abdullaeva, M. S. Interaktiv o'qitish metodlari va texnologiyalar. Toshkent: O'qituvchi, 2019.
4. Nazarova, N. T. Darsda ilg'or texnologiyalarni qo'llash: nazariy va amaliy jihatlar. Andijon: Andijon Davlat Universiteti nashriyoti, 2022.
5. Xodjayev, D. F. Onlayn ta'lim va interaktiv metodlar. Toshkent: Sharq, 2018.

